

Aan
RvB,
J Hoogendonk, B. Pont, G. Prins, P. Haarms, F. Paling, T. Livius, M
Harms

Datum
16 mei 2007
Van
KENNISCENTRUM,

Diversen, m.n.
Katinka van Brakel
Jos vanLoo
Margreet Stoutjesdijk

T (020) 687 5088
Jos.kok-01@uwv.nl

Onderwerp

KENNISMEMO 07/05

Geactualiseerde raming van het re-integratiepotentieel UWV klanten

Waarom en wat

Er is behoefte aan een actualisering van die raming van de indicatieve quick scan van participatiepotentieel UWV klanten (memo 07/02). Met name vanwege:

- Nieuwe volumeramingen.
- Bekendmaking van het kabinetsvoornemen m.b.t. de WAO'ers van 45 tot 50 jaar
- De afgewezenen voor de WIA (35- groep) die in de WW stromen, worden als aparte groep beschouwd, waarvan de kenmerken meer op AG-cliënten lijken.
- Hetzelfde geldt de herbeoordeelden waarvan de uitkering is beëindigd, die in de WW komen.

Van het totale bestand zijn de werkenden (bij arbeidsongeschikten) en degenen die als niet re-integreerbaar moeten worden beschouwd afgetrokken. Niet re-integreerbaarheid wordt bij WW'ers bepaald door afwezigheid van sollicitatieplicht en bij arbeidsongeschikten door hun handicap en lange duur van de afwezigheid van de arbeidsmarkt. Bij de instroom in de WW moeten vanwege het risico voor dead weight loss degenen die binnen één jaar op eigen kracht weer uitstromen, worden afgezonderd. Bij WW wordt daarom als bestand gerekend degenen die meer dan een jaar werkloos zijn. Aldus rest een groep die als het re-integratiepotentieel kan worden bestempeld. Deze wordt dan onderverdeeld in de subgroepen: 'moeilijk naar werk te re-integreren' en 'kansrijker naar werk te re-integreren'. Dit is gebaseerd op ervaringen uit de 'zittend bestandanalyse WW' en uit de ervaringen met de herbeoordelingen op basis van het aangepaste schattingsbesluit.

Voor Wajongers moet het begrip 'kansrijker' als synoniem gelezen worden voor 'realistisch'; zij zijn vaak geïndiceerd voor een WSW plaats of in een traject voor een beschutte arbeidsplaats.

	Zittend bestand		Nieuwe instroom		Totaal	
	Moeilijk	Kansrijker	Moeilijk	Kansrijker	Moeilijk	kansrijker
WW	102	43	108	46	210	89
AO	119	23	100	5	219	28
Wajong	8	10	3	20	11	30

1 Aanleiding

In kennismemo 07/02 (Indicatieve quick scan van participatiepotentieel UWV klanten) is – onder een flinke tijdsdruk – een snelle inschatting gegeven van omvang van het klantenbestand dat naar betaald werk te re-integreren is. Nieuwe ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht sinds het verschijnen van dat memo nopen tot een hier gepresenteerde verfijning en actualisering van die raming. Als belangrijke redenen voor aanpassingen zijn te noemen:

- Nieuwe volumeramingen (t.b.v. de zogeheten fondsnota's, ook rekening houdend met realisaties van het eerste kwartaal 2007), wat vooral bij de WW gevolgen heeft.

- Bekendmaking van het kabinetsvoornemen om de WAO'ers van 45 tot 50 jaar (die inmiddels 47 tot 52 jaar oud zijn) volgens het oude schattingsbesluit te herkeuren.
- De afgewezenen voor de WIA (35- groep) die in de WW stromen, worden als aparte groep beschouwd, waarvan de kenmerken meer op AG-cliënten lijken. Hetzelfde geldt de herbeoordeelden waarvan de uitkering is beëindigd, die in de WW komen.

2 Inleiding en samenvatting

Participatiebevordering in de ruime zin van het woord, dat betekent inclusief vrijwilligerswerk en mantelzorg, is een belangrijke doelstelling van het kabinet. De klanten van UWV hebben m.u.v. de Wajongers doorgaans een arbeidsverleden, waardoor het in de rede ligt voor UWV om bij de participatiebevordering de focus primair op hervatting in betaald werk te richten en daarmee op vermindering van de schadelast¹. Hierdoor kan UWV ook bijdragen aan het verlichten van de arbeidsschaarste die nu en in de nabije toekomst wordt ervaren.

Wie direct bemiddeld kan worden, moet natuurlijk ook direct bemiddeld worden. Veel van de UWV klanten hebben evenwel niet (meer) de kenmerken en kwaliteiten die direct aansluiten op de eisen van de arbeidsmarkt van vandaag en morgen. Het gaat hierbij niet alleen om zogenaamde 'harde kenmerken' als leeftijd, geslacht en opleiding e.d., maar ook om 'zachtere kenmerken' zoals motivatie, competenties, attitude, vaardigheden, beschikbaarheid e.a. Ook behoeft het zoekgedrag vaak stimulansen. Om het hiermee samenhangende kwaliteitsgat te elimineren zijn re-integratieactiviteiten nodig. Dat kan aan

- de aanbodzijde bij voorbeeld door m.b.v. trajecten en bemiddeling de kennis en vaardigheden naar het gewenste niveau te brengen;
- de vraagzijde bij voorbeeld door een extra duwtje aan werkgevers te geven in de vorm van subsidies, 'rugzakjes', e.d.; dit om hun (tijdelijke) productie/productiviteitsverlies te compenseren dat ze zouden lijden als ze zo'n klant in dienst nemen. Ook overreding van werkgevers of convenanten afsluiten, of afspraken maken over stageplaatsen, werkaanpassingen e.a. kunnen hieronder worden begrepen. Overigens zij benadrukt dat de mogelijkheden niet alleen door de Nederlandse situatie bepaald worden. In de steeds verder globaliserende wereld moet de werkgever (of anders zijn eigenaar achter hem) immers naar de beste prijs/kwaliteit verhouding m.b.t. personeel blijven zoeken.

Van belang is om de activiteiten niet te richten op

- Mensen voor wie de re-integratieactiviteiten geen meerwaarde leveren omdat ze voldoende zelfredzaam zijn om - binnen redelijke tijd - zonder hulp zelf aan het werk te komen (dead weight losses)
- Mensen voor wie de activiteiten geen bijdrage kunnen leveren omdat ze (louter op basis van aanbodkenmerken) geheel kansloos zijn op de markt voor betaald werk (niet iedereen is re-integreerbaar naar betaald werk). Voor hen liggen andere vormen van participatie (in ruime zin) voor de hand

Derhalve is een goed diagnose-instrument noodzakelijk. Namelijk om te determineren voor wie het wel en voor wie het niet zinvol is om een traject met het oog op betaald werk te beginnen; maar ook (eventueel in een vervolgfase) om te zien wat voor traject voor de onderhavige klant, met zijn kwaliteiten, zinvol is, gegeven de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Re-integratieactiviteiten zijn zowel voor het zittend bestand (per ultimo 2006) als voor de verwachte nieuwe instroom in de komende jaren (2007 t/m 2010) relevant. Door middel van 'afpellen' wordt het potentieel berekend. Van het totale bestand worden de werkenden (bij arbeidsongeschikten) en degenen die als niet re-integreerbaar moeten worden beschouwd afgetrokken. Bij de instroom in de WW moeten vanwege genoemde dead weight loss

¹ Voor wie dat niet mogelijk is, zal in overleg met, c.q. door de ketenpartners actie genomen moeten worden in het kader van de participatiedoelstelling van het kabinet.

degenen die binnen één jaar op eigen kracht weer uitstromen, worden afgezonderd. Bij WW wordt daarom als bestand gerekend degenen die meer dan een jaar werkloos zijn. Dat impliceert dat ook een deel van de instroom uit 2006 in beschouwing moet worden genomen, namelijk zij die langer dan een jaar werkloos blijven. Aldus rest een groep die als het re-integratiepotentieel kan worden bestempeld. Deze wordt dan onderverdeeld in de subgroepen: 'moeilijk naar werk te re-integreren' en 'kansrijker naar werk te re-integreren'. Let wel hier wordt een populatie aangeduid waarvoor re-integratie in betaald werk in beginsel mogelijk is. Er is echter geen garantie dat dit lukt, dat het resulteert in een plaatsing; de cijfers zijn hier niet als doelstelling geponeerd.

Naast dit re-integratiepotentieel komen dus ook gegevens over het aantal werkende arbeidsongeschikten, waarvoor eventueel urenuitbreiding aan de orde kan zijn. Zo ook komt als aparte groep naar voren hoeveel WW in- en uitstromers binnen één jaar met hulp van UWV aan werk komen.

Re-integratieactiviteiten zijn zinvol voor

- Werklozen
- Arbeidsongeschikten
- Wajongers
- Zieken die onder de Arboverantwoordelijkheid van UWV vallen

Speciale aandacht vereist de zogeheten groep 35-, bestaande uit mensen die na twee jaar ziekte afgewezen werden voor de WIA. Een groot aandeel van hen kan niet binnen het eigen bedrijf gere-integreerd worden en vraagt daarom WW aan. Vanwege hun extra handicap worden ze hier onder het arbeidsongeschikten re-integratiepotentieel gerekend. Zo'n aparte status is ook aan de orde voor hen die werkloos worden nadat ze bij herkeuring op basis van het aangepaste schattingsbesluit hun WAO uitkering hebben verloren.

De betiteling 'kansrijker' is bewust in de vergelijkende vorm geschreven; het is een relatief begrip. De verdeling over moeilijk en kansrijker is voor WW'ers en arbeidsongeschikten gebaseerd op ervaringen uit de 'zittend bestandanalyse WW' en uit de ervaringen met de herbeoordelingen op basis van het aangepaste schattingsbesluit. Het spreekt overigens voor zich dat alle groepen voor UWV een grote inspanningsverplichting impliceren. Het gaat immers gemiddeld genomen veelal om groepen die een grotere afstand hebben tot de arbeidsmarkt dan de nieuwe instroom waar tot nu toe het accent op gelegen heeft. Bovendien heeft in een fase van aanhoudende hoogconjunctuur het nog resterende potentieel in WW en WIA doorgaans gemiddeld genomen grotere problemen met de arbeidsmarkteisen dan bij laagconjunctuur; de moeilijkst plaatsbaren blijven over in de uitkeringsbestanden.

Wajongers, die doorgaans geen werkervaring hebben, maar wel arbeidsongeschikt zijn, zijn vaak niet in staat om het wettelijke minimumloon met gangbare arbeid te verdienen. Het begrip 'kansrijker' is dus hier eigenlijk niet van toepassing en moet als synoniem gelezen worden voor 'realistisch'; zij zijn veelal geïndiceerd voor een WSW plaats of in een traject voor een beschutte arbeidsplaats. Voor Wajongers is doorgaans 'werk' naast een 'uitkering' en komt de schadelastbeperking d.m.v. anticumulatie van de verdiensite met de Wajonguitkering naar voren. Voor hen moet voorts worden benadrukt dat een aantal anderen dan UWV reeds bezig zijn met hen naar betaald werk of de WSW te geleiden.

Onder de stroomgrootheden is nog van belang dat ook de zieke vangnetters (excl. zwangerschap) meegerekend kunnen worden tot het re-integratiepotentieel. Dit betreft de uitzendkrachten, werklozen en overige flexwerkers, die ziek zijn en niet meer terug kunnen naar hun eigen werk. Als deze niet binnen twee jaar herstellen stromen ze in de WIA populatie, of de 35- groep; ze zijn aldus reeds begrepen in bovengenoemde rekensommen. In het andere geval is aan de orde of deze mensen sneller herstellen en of ze geschikt te maken zijn voor

beroepen in andere functies dan waar ze vandaan komen. Sneller herstel leidt tot meer werkloosheid in uitkeringsjaren, niet in personen, wat de relevante dimensie voor het re-integratiepotentieel is. Dus zijn ze reeds in de WW deelgroep van het re-integratiepotentieel begrepen. Om dubbeltellingen te voorkomen wordt daarom geen aparte berekening gemaakt voor de zieken die onder de Arboverantwoordelijkheid van UWV vallen. Dit laat natuurlijk onverlet dat er re-integratieactiviteiten aan de orde zijn. De (grootte van de) doelgroep is evenwel in de andere begrepen.

Het re-integratiepotentieel van WW'ers wordt voor een belangrijk deel bepaald door de verwachte nieuwe instroom in de komende jaren en de mate waarin deze verondersteld worden op eigen kracht binnen één jaar uit te stromen. Onzekerheden hieromtrent hebben dus hun weerslag in de onzekerheidsmarges van deze potentieelberekening. Verschillen met de indicatieve quick scan illustreren dit. Onzekerheden worden nog vergroot door de noodzakelijke tijdsdruk. Met het oog op de aanstaande 'participatietop' moet deze berekening namelijk nog steeds in een kort tijdbestek gebeuren en kan bij voorbeeld niet gewacht worden op nadere resultaten van de zogeheten 'zittend bestand WW analyse' en onderzoek Wajong, die nu worden uitgevoerd (zie o.a. de Kennismemo's 06/28 en 06/05).

Samenvattend wordt het volgende beeld geschetst van het zittend bestand.

Tabel 1 Re-integratiepotentieel zittend bestand x 1000 personen(ultimo 2006)

Zittend bestand	WW	WW (ao karakter) ²	WAO/WIA	WAJONG
Totaal bestand	157**	33	656	155
Werkend	*		185	40
'Niet naar werk te re-integreren'	12		362	97
'Moeilijk naar werk te re-integreren'	102	33	86	8
'Kansrijker naar werk te re-integreren'	43		23	10

* NB Ook bij de WW is een deel partieel werkend. Dit is op korte termijn niet uit te zonderen en begrepen in alle hier genoemde categorieën. ** Inclusief overloop uit de instroom 2006.

En voor de verwachte nieuwe instroom in de komende jaren:

Tabel 2 Re-integratiepotentieel nieuwe instroom x 1000 personen

Gecumuleerde instroom 2007-2010	WW	WW (ao karakter)	WIA	Wajong
Totaal instroom	753	91	120	52
'Niet naar werk te re-integreren'	4		93	29
'Moeilijk naar werk te re-integreren'	108	91	9	3
'Kansrijker naar werk te re-integreren'	46		5	20
Binnen 1 jaar uit WW	594		13	Niet Relevant
▪ Door werk	417		(werkend)	
▪ (met hulp UWV ³)	(83)			
▪ Maximum duur	84			
▪ Ziekte en overig	94			

² WW (ao karakter) omvat WW uit aSB, samenloop WW met ao (WAO) en WW bij afwijzing < 35% ao bij WIA

³ Hulp van UWV betreft een traject of een andere vorm van begeleiding bij een re-integratiecoach.

Het totale aantal re-integreerbare personen bedraagt samengeteld 587.000. Dit is circa 70.000 hoger dan het aantal in de indicatieve quick scan, 518.000. Beide overigens globaal aan te duiden met ruim een half miljoen. Het verschil wordt verklaard door:

- Het overhevelen van WW'ers met een arbeidsongeschiktheidprobleem van WW sec naar WW-ao in de instroom 2007-2010. Voor deze gevallen is vanwege het complexe karakter (sociaal medische problematiek) zeer waarschijnlijk het risico op dead weight loss niet aanwezig, waar dit in de benadering van de indicatieve quick scan impliciet wel werd meegenomen.
- Lagere actueel geraamde instroom in de WW op basis van de economische ontwikkelingen, wat overigens na correctie voor de "dead weight loss" factor qua effect aanmerkelijk lager uitkomt;
- Het opnemen in de instroom van 2006 van WW-ao-gevallen waarvoor niet geldt dat zij binnen één jaar uitstromen vanuit de WW en dus doorstromen naar de werkvoorraad van latere jaren; ook het opnemen van de WW-instroom van 2006 van personen die langer dan één jaar in de WW zullen verblijven. In de indicatieve quick scan was deze instroom niet meegenomen.
- Het elimineren van enige dubbeltellingen over WW en WAO.

3 Werklozen (WW)

3.1 Overwegingen

- Uitgangspunt is de stand van zaken per ultimo 2006 (zittend bestand en de overloop vanuit de instroom in 2006) en de huidige ramingen voor de jaren 2007 t/m 2010
- Van alle klantgroepen lijken op voorhand WW'ers het meest kansrijk omdat ze recente werkervaring hebben (uitgezonderd de mensen die via een AO-uitkering de WW instromen) en relatief (t.o.v. arbeidsongeschikten) kort in een uitkeringssituatie zitten (per 1-10-2006 maximaal 38 maanden voor nieuwe instroom).
- Onder zittend bestand WW verstaan we personen die al langer dan een jaar werkloos zijn plus het deel van de instroom uit 2006 waarvan verwacht wordt dat deze langer dan een jaar werkloos zullen zijn (nieuw tov vorige quick scan).
- De groep WW'ers die tevens een arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft of net heeft gehad, verdient speciale aandacht. Bij de indicatieve quick scan zijn deze personen ingedeeld als moeilijk te re-integreren WW'ers. De verantwoordelijkheid voor de begeleiding van deze mensen ligt bij de AG. In deze geactualiseerde raming zijn samenloop gevallen en werklozen die vanuit de ASB de WW instromen als aparte categorie opgenomen.
- Een deel van de (nieuwe instroom van) werklozen bestaat uit mensen die na twee jaar ziekte zijn afgewezen voor de WIA. Verwacht mag worden dat zij iets van functionele beperkingen hebben. Zij worden daarom apart genomen en rekentechnisch ondergebracht bij het re-integratiepotentieel van arbeidsongeschikten (moeilijk).
- Een deel van de werklozen heeft geen sollicitatieplicht. Dit zijn mensen met een bepaalde leeftijd of mensen die een vrijstelling hebben gekregen wegens mantelzorg of vrijwilligerswerk. In het zittend bestand is het deel zonder sollicitatieplicht nog vrij groot (11%), bij de nieuwe instroom is het maar een half procent.

- Voor het bepalen welk deel van het zittend bestand tot de 'kansrijker' of tot de 'moeilijk' te re-integreren groep behoort, is uitgegaan van de keuzes die gemaakt zijn voor de uitvoeringstoets Motie Noorman-den Uyl/van Dijk⁴. Zie hiervoor ook de passages over de 'zittend bestand WW analyses' in WW kennismemo 06/28 en UKV 2006 IV. Personen met een veelgevraagd beroep worden gezien als 'kansrijker'. Toch zijn deze mensen nog niet aan het werk. Voor deze langdurige werklozen gelden kennelijk bepaalde factoren en belemmeringen die de terugkeer naar werk bemoeilijken. Uit diverse onderzoeken blijkt ook dat werkgevers tot nu toe er nog niet happig op zijn om deze mensen aan te nemen. Pas als UWV en de ketenpartners in staat zijn om deze belemmeringen bij zowel de werknemer als werkgever weg te nemen kan deze groep weer participeren op de arbeidsmarkt.
- Van de nieuwe instroom in de WW is binnen een jaar meer dan driekwart weer uitgestroomd. De groep die de jaargrens over gaat behoort dan tot het zittend bestand.
- Ook in de groep die uitstroomt binnen een jaar zitten mensen die moeilijk te re-integreren zijn, zoals mensen die ziek worden of de maximale duur behalen zonder uitzicht op werk. Een deel van de laatste groep stroomt door naar de WWB (20 tot 25 procent van de gevallen die de maximum duur behalen). Deze vallen dus al snel onder het re-integratiepotentieel van gemeenten, waardoor extra aandacht voor een soepele en efficiënte overdracht belangrijk is. Er is daarnaast echter ook een deel wat geen recht heeft op een WWB-uitkering, waardoor ze mogelijk buiten het zicht van de keten vallen zonder te participeren op de arbeidsmarkt.
- Onder de uitstromers naar werk in het eerste jaar zitten mensen die dat geheel zelfstandig doen maar ook mensen die dat met behulp van een traject of andere vorm van begeleiding door een re-integratiecoach doen.
- Vanaf 1 mei 2007 behouden werklozen in geval van ziekte de eerste dertien weken de WW uitkering en geldt tevens de sollicitatieplicht. De verwachting is dat de werkloze door deze maatregel eerder uitstroomt naar werk. De uitstroom wegens ziekte zal wat afnemen. Het mogelijke effect van de sollicitatieplicht is nog niet meegenomen.
- Hierboven is al opgemerkt dat het begrip 'kansrijker' relatief is. De uitdaging is groot, de concurrentie hevig ook van nieuwe toetreders.

3.2 Raming re-integratiepotentieel WW

Zittend bestand:

- Ultimo 2006 worden er iets meer dan 249.000 WW uitkeringen verstrekt aan bijna 236.000 personen. Het zittend bestand WW bestaat ultimo 2006 uit bijna 118.000 personen met een uitkering van een jaar of langer.
- Daarnaast zijn er 58.000 personen die in 2006 zijn ingestroomd en waarvan verwacht wordt dat ze tot het zittend bestand gaan horen (gaan jaargrens over).

⁴ Het daar geponeerde aantal van 15.000 verschilt van de hier in tabel 1 genoemde 26.000 om twee redenen. Het grootste verschil is dat bij de uitvoeringstoets de mensen die al bekend zijn (geweest) bij de re-integratiecoach uitgezonderd zijn (rond de 12.000 personen). Het tweede (kleinere) verschil wordt veroorzaakt doordat de gegevens van de uitvoeringstoets gebaseerd zijn op de stand van zaken ultimo november 2006 en voor dit kennismemo op ultimo december 2006.

- Werklozen zonder sollicitatieplicht vallen in de categorie 'niet naar werk te re-integreren' (bij zittend bestand 11.000 en bij de overloop 1.000 personen).
- Kansrijker naar werk te re-integreren zijn diegenen met een veelgevraagd beroep (TOP 40 op basis van openstaande CWI vacatures), en van wie o.a. mensen die een AO-uitkering ontvangen zijn uitgesloten. Op grond van genoemde 'zittend bestand WW analyse' is hier het percentage 30% gehanteerd
- Alle overigen komen in de groep 'Moeilijk' naar werk te re-integreren.

Nieuwe instroom

- De totale instroom wordt voor de jaren 2007 t/m 2010 nu geraamd op resp. 256, 203, 196 en 195 (x1.000 personen). Zie Kennismemo 07/07 Voorjaarsraming WW.
- In vergelijking met de indicatieve quick scan zijn de ramingen voor de instroom naar beneden bijgesteld. Voor 2008 kan nu de door het CPB voorspelde groeipercentage van het BNP gebruikt worden (2,8%) . Bij de vorige raming werd nog uitgegaan van het gemiddelde middellange termijn groeipad (1,75%). Dit middellange groeipad wordt nog wel gebruikt voor de jaren 2009 en 2010.
- Een deel van deze WW-instroom bestaat uit personen die zijn afgewezen voor de WIA wegens een arbeidsongeschiktheidspercentage van minder dan 35%. In de periode 2007 t/m 2010 worden naar verwachting meer dan 100.000 mensen afgewezen voor de WIA en vraagt de helft daarvan⁵ een WW uitkering aan. Van de aanvragen wordt ongeveer 15% afgewezen. Zie tabel 11 verderop bij de paragraaf WIA en Kennismemo 07-06 Voorjaarsraming AO en 07-07 Voorjaarsraming WW. De WW instroom – hiervoor gecorrigeerd - bedraagt dan voor de periode 2007 t/m 2010 807.000 uitkeringen.
- Een ander deel van de instroom bestaat uit personen die tevens ook een AO-uitkering ontvangen of die vanwege de aSB-herbeoordeling in de WW terecht komen (zie ook tabel 8). De netto WW instroom zonder personen met een AO-achtergrond bedraagt dan voor de periode 2007 t/m 2010 753.000 uitkeringen.
- De ramingen van de instroom met een AO-achtergrond zijn gebaseerd op de WW raming voorjaar 2007. Hoeveel samenloop er vanuit de WIA ontstaat is nog niet duidelijk en wordt in deze raming constant gehouden (10.000 per jaar).
- Het zittend bestand van 2006 is minimaal 1 jaar werkloos. Ook van de instroom in 2006 stroomt een deel na 1 jaar door naar het zittend bestand van 2007.
- Van de instroom is een klein deel niet-sollicitatieplichtig (0,5%). Deze mensen vallen in de groep 'niet te re-integreren' naar betaald werk.
- Gemiddeld stroomt tussen 72% en 80% binnen een jaar de WW weer uit, deels door werk en deels door overige redenen zoals ziekte en het bereiken van de maximale

⁵ In de UKV wordt hiervoor 58% genoemd. Wij verwachten dat dit percentage na het aanloopjaar wat lager zal uitvallen, onder meer omdat werkgevers dan meer ervaring hebben om deze problematiek te behandelen

duur. Tussen de 20% en 28% bereikt dan een werkloosheidsduur van een jaar. Resultaten voor het 1^e kwartaal 2007 wijzen op een uitstroom binnen een jaar van 79%. Dit percentage wordt gebruikt voor de ramingen van de uitstroom (zie tabel 3).

- Verondersteld wordt dat de voortzetting WW bij ziekte gedurende 13 weken niet van invloed is op het percentage wat binnen een jaar uitstroomt.
- Om te bepalen welk deel van "jaarovergangers" (zie tabel 2; 753-594=158) 'kansrijker' of 'moeilijk' te re-integreren is, wordt uitgegaan van dezelfde verhoudingen als bij het zittend bestand. We veronderstellen dat de groep die de jaargrens behaalt dezelfde kansen en belemmeringen heeft als de groep die nu al een jaar werkloos is (zittend bestand).
- In het eerste kwartaal 2007 had, van de beëindigingen binnen een jaar, 65% het werk hervat. Door de invoering van de voortzetting WW bij ziekte zal er minder uitstroom wegens ziekte zijn en verhoudingsgewijs meer uitstroom wegens werk en overige redenen. Voor de instroom 2007 t/m 2010 gaan we er van uit dat 70% van de uitstroom binnen een jaar door werk gerealiseerd wordt.
- Bij de personen die binnen een jaar werk hebben gevonden is in 20% van de gevallen sprake van hulp van UWV.

Een en ander leidt tot de volgende berekening binnen tabel 3.

Tabel 3 Re-integratiepotentieel WW populatie x 1000 personen

	Z.Bestand 2006	Instroom 2006	2007	2008	2009	2010	Totaal 2007- 2010
Totale WW instroom /bestand	117	311	256	203	196	195	850
WW instroom a.g.v. WIA-afwijzing	-	7	10	10	11	11	43
WW instroom a.g.v. ASB/samenloop AO	18	26	22	13	10	10	55
WW instroom zonder WIA/ASB/AO	99	278	224	180	175	174	753
Stroomt uit binnen 1 jaar	-	220					594
waarvan naar werk	-	143					417
Niet naar werk te re-integreren	11	1					4
Moeilijk naar werk te re-integreren	62	40					108
Gemakkelijker naar werk te re-integreren	26	17					46

4 Arbeidsongeschikten (WAO/WIA)

4.1 Overwegingen

- Uitgangspunt is de stand van zaken per ultimo 2006 en de huidige ramingen voor de jaren 2007 t/m 2010
- Er zijn drie hoofdcategorieën te onderscheiden, t.w. het WAO- en het WIA bestand per ultimo 2006, en de geraamde instroom (geaccumuleerd) voor de komende tijd.

In het WAO bestand per ultimo 2006 wordt een viertal deelgroepen op basis van leeftijd onderscheiden, namelijk de 60+'ers, de 52 tot 60 jarigen, de 47 tot 52 jarigen en de 47-'ers. De laatste twee deelgroepen zijn of waren onderhevig aan cohortsgewijze herbeoordeling volgens het oude resp. het aangepaste (aSB) schattingsbesluit. Bovendien wordt de groep 60+'ers als een aparte beschouwd.

- WAO en WIA zijn uitkeringen voor gedeerde inkomens. Het gaat om verlies aan verdien capaciteit. Dat heeft tot gevolg dat het zeer wel mogelijk is dat mensen met een volledige AO-uitkering (80-100% arbeidsongeschikt), gezien de aard van het ziektebeeld, wel re-integreerbaar zijn en dat omgekeerd mensen met een lagere uitkering (of afwijzing) in feite niet of nauwelijks re-integreerbaar zijn, omdat ernstige of vaak verslechterende aandoeningen de reden vormen voor de arbeidsongeschiktheid (zie tabel 4).

Hetzelfde geldt voor de "oude" WAO. Daarom veronderstellen wij dat van de oudere WAO'ers, 47-52 en 52+, circa 10% van alle categorieën zodanig ernstige ziektebeelden en belemmeringen heeft dat re-integratie ondenkbaar is.

- Met betrekking tot de kansrijkheid spelen naast de aard van de beperkingen ook andere factoren zoals leeftijd, afstand tot de arbeidsmarkt, lange tijd geen werker-ervaring en het belang 'zachtere kenmerken'. Voorts moet ook benadrukt worden dat een belangrijk deel van de arbeidsgehandicapten al werkt. Ervaringen met de aSB operatie, ziektebeelden (diagnoses), duur van de WAO en ook ervaringen met het eerste jaar van de WIA zijn hier de gids voor de veronderstellingen en ramingen.

Tabel 4. Ziektebeelden bij WIA-instroom en afwijzingen

	IVA	WGA volledig ao	WGA gedeelt. ao	afwijzing WIA
Nieuwvorming/carcinoom/tumor/"kanker"	18%	7%	7%	3%
CVA (herseneninfarct, -bloeding, "beroerte")	12%	2%	3%	1%
Zenuwstelsel m.n. multipole sclerose	15%	3%	4%	1%
Hartdecompensatie (hartfalen), hartinfarct	4%	1%	2%	1%
Luchtwegen: emfyseem, COPD	3%	1%	2%	1%
Psychiatrisch m.n. schizofrenie, psychose	3%	2%	1%	0%
sub-totaal	56%	17%	19%	8%
Overige psychische problematiek	9%	40%	36%	27%
Overige somatische aandoeningen	36%	43%	44%	65%
Totaal	100%	100%	100%	100%
Totaal aantal	3.809	8.956	5.302	17.228

- Van degenen die afgewezen worden voor de WIA (de zogenoemde 35- groep) kan een belangrijk deel niet binnen het bedrijf worden opgevangen; deze vraagt WW aan. Formeel zouden deze dan binnen de WW categorie van paragraaf 3 vallen, maar omdat ze wel twee jaar ziek waren hebben ze een handicap die overeenkomstig vertoont met de arbeidsongeschikten. Daarom worden ze in deze analyse tot die groep gerekend.

- Een belangrijk deel van de arbeidsongeschikten werkt. Op zich is re-integratie voor hen niet aan de orde. Wel zouden zij voor ureuitbreiding in aanmerking kunnen komen. Daarom is het zinvol deze groep apart te onderscheiden.

4.2 Raming re-integratiepotentieel WAO/WIA

Het "ramingsmodel" wordt weergegeven in tabel 5. De groep 47- is reeds voor een groot deel herbeoordeeld volgens het aangepaste schattingsbesluit. Daarvan is de groep, waarvan de uitkering is verlaagd of beëindigd nauwgezet gevolgd; deze hele groep is in beginsel re-integreerbaar. De helft ervan werkt inmiddels, waar dit voor de herbeoordeling 36% was.

Tabel 5. 'Ramingmodel' re-integratiepotentieel zittend bestand WAO

	60+	52-60	47-52	47- V ⁶	47- G/H
Totaal bestand	168	230	90	28	122
Werkend	15%	30%	35%	51%	35%
Niet werkend	85%	70%	65%	49%	65%
wv a) ≥ 10 jaar WAO		70% van tabel 6	65% van tabel 6		
wv b) ernstige aandoening bij < 10 jr		10% van 70% van < 10jr tabel 6	10% van 65% van < 10 jr tabel 6		
a+b: Niet re-integreerbaar	85%	a+b	a+b		65%
wv Re-integreerbaar	-	Rest	Rest	49%	-
Moeilijk/gemakkelijker	-	5/6 : 1/6	3/4 : 1/4	3/4 : 1/4	-

Aangenomen wordt dat de groep waarvan de uitkering gelijk blijft of verhoogd is (G/H), niet voor re-integratie of – als ze al werken – voor ureuitbreiding in aanmerking komt.

Voor de oudere groepen volgt het ramingmodel de lijnen van bovenbeschreven overwegingen, zoals uit tabel 5 blijkt. Dat geldt ook voor de WIA cliënten en de afgewezenen voor de WIA. Deze laatste groep moet dus in mindering worden gebracht van de WW populatie (zie paragraaf 3).

Waarbij Rest wil zeggen dat het als saldo resulteert. De duur van WAO per leeftijdsgroep staat in tabel 6 vermeld.

Zittend bestand WAO 47 jaar en ouder. 488.000 personen (zie tabel 6). De drie leeftijdsgroepen 47 tot 52 jaar, 52 tot 60 jaar en 60 jaar en ouder omvatten ultimo 2006 respectievelijk 90.000, 230.000 en 168.000 personen.

Van 60-plus heeft bijna 70% al 10 jaar of langer WAO-uitkering. Bijna de helft, 49%, 15 jaar of langer. De gehele 60-plus-groep rekenen we toe aan de categorie "niet naar werk te re-integreren", afgezien van de "witte raven" die nog aan het arbeidsproces deelnemen. De totale arbeidsparticipatie van 60-plus binnen de Nederlandse bevolking (gezond + ongezond) bedraagt 20% (zie kennismemo 06/22 De Oudere werknemer). Voor 60-plus met WAO-uitkering is dit (afgeleid uit cijfers van 2003) ca 15% (overeenkomend met 25.000), waardoor er in deze deelgroep 143.000 resteren als 'niet te re-integreren' (zie tabel 7).

Voor 47 tot 52 jaar en 52 tot 60 jaar schatten we de situatie iets gunstiger in dan voor de 60+'ers, hoewel ook hier een groot deel, 47% respectievelijk 55%, al 10 jaar of langer in het WAO-traject verblijft waarvan een groot deel al langer dan 15 jaar. Ook deze groepen met een verblijf van meer dan 10 jaar in de WAO rekenen we toe aan de categorie "niet naar

⁶ Van de herbeoordeelden 47-'rs (en 47-52) bij wie de uitkering is verlaagd of beëindigd omvat het zittend bestand WAO alleen nog maar de verlagingen. Voor zover er bij aSB-beëindigingen mogelijk sprake is van een beroep op WW zitten deze in de paragraaf over WW met ao-aspecten.

werk te re-integreren" (168.000 minus het aantal werkenden onder deze)⁷. Hier is het percentage werkenden onder alle WAO'ers (dus ook zij die langer dan 10 jaar een uitkering hebben) voor de twee deelgroepen binnen de 47 tot 60 jarigen, op basis van cijfers uit 2003, geschat op 35% respectievelijk 30%. De arbeidsparticipatie, gezond en ongezond, binnen de Nederlandse bevolking van de groepen 50 tot 55 en 55 tot 60-jarigen bedraagt circa 60% respectievelijk 50% (zie kennismemo 06/22 De Oudere werknemer).

De groepen die korter dan 10 jaar in de WAO verblijven bieden o.i. wel enig perspectief met name de groepen die tot 5 jaar in de WAO verkeren.

Circa 10% hiervan is evenwel toe te schrijven aan een ziektebeeld/aandoening als gevolg waarvan personen tegenwoordig instromen in grotendeels de IVA (zie tabel 4). Deze categorie beschouwen we als gdbm (geen duurzaam benutbare mogelijkheden) en dus niet (verder) naar werk te re-integreren.

Uitgaande van de resultaten bij/na de aSB-operatie bij 50 jaar en jonger blijkt (Astri-monitor) dat van degenen die niet werken bij de aSB-herbeoordeling circa eenderde deel na 18 maanden alsnog werk heeft gevonden. Hanteren we dit gegeven als indicator voor kansrijke re-integratie (let wel: na 18 maanden, noemen we hier nog kansrijk) dan schatten we dit voor de categorie 52-60 jaar (die ouder is en dus een moeilijker te re-integreren populatie vormt) in op de helft hiervan, wat neer komt op circa eenzesde deel.

Tabel 6. Zittend bestand WAO (ultimo 2006) naar leeftijd en duur van WAO-uitkering

Leeftijdsklasse	Duur van WAO-uitkering: (aantal x 1.000)				totaal
	tot 5 jr	5 tot 10 jr	10 tot 15 jr	15 jr of langer	
1. tot 40 jr	22	32	10	2	66
2. 40 tot 47	17	35	18	15	84
3. 47 tot 52	15	32	17	25	90
4. 52 tot 60	31	73	41	85	230
5. 60 en ouder	11	43	32	82	168
totaal	95	215	118	210	638
	Duur van WAO-uitkering: in %				
1. tot 40 jr	33%	49%	15%	3%	100%
2. 40 tot 47	20%	41%	21%	17%	100%
3. 47 tot 52	17%	36%	19%	28%	100%
4. 52 tot 60	13%	32%	18%	37%	100%
5. 60 en ouder	6%	26%	19%	49%	100%
totaal	15%	34%	18%	33%	100%

Deze verdeelsleutel gebruiken we om een onderverdeling aan te brengen in kansrijker naar werk te re-integreren versus moeilijk naar werk te re-integreren van de groep 52 tot 60 jarigen met een verblijfsduur tot 10 jaar in de WAO. Voor de groep 47-52-jarigen hanteren we een iets gunstigere verdeelsleutel, namelijk $\frac{3}{4}$ moeilijker versus $\frac{1}{4}$ gemakkelijker te re-integreren. Dit op basis van gegevens uit de Astri-monitor met betrekking tot de aSB-herbeoordeelden (zie hierna).

⁷ Het is denkbaar dat ook bij 47 tot 60-jarigen die al 10 jaar of langer in de WAO verblijven, nog personen zitten die in theorie gere-integreerd kunnen worden. 28% van deze groep is gedeeltelijk ao waarvan, naar inschatting op basis van gegevens 2003, circa 50% niet werkzaam is. In absolute zin levert dit dan een extra potentieel op van: $50\% \times 28\% \times 168.000$ (tabel 6) = 23.500 te re-integreren personen. Deze personen zouden o.i. tot de categorie *zeer* moeilijk naar werk te re-integreren moeten worden gerekend.

Zittend bestand 47-min. Ultimo 2006: 150.000 personen (zie tabel 6).

Een groot deel van de populatie 47-min heeft inmiddels de aSB-operatie ondergaan. Van de herbeoordeelden tot 45 jaar (leeftijd medio 2004) is in de periode van oktober 2004 tot nu van circa 66.000 personen de uitkering verlaagd (23.000) of beëindigd (43.000). De voorraad aan aSB bij 45- (WAO) bedraagt nog circa 30.000 (maximaal). Hieruit zullen nog naar verwachting 5.000 verlagingen en 9.000 beëindigingen voortvloeien. Deze potentiële verlagingen zijn al meegenomen in het ramingsmodel met als uitkomst dat de omvang van 47-V(erlaagd) 28.000 bedraagt. De (potentiële) aSB-beëindigingen zijn impliciet opgenomen in de WW-ramingen en komen daarom aan bod bij de paragraaf WW met ao-aspecten.

Uit de Astri-monitor blijkt dat het percentage werkenden onder de groep van wie de uitkering is verlaagd of beëindigd toeneemt van 36% (op het moment van de herbeoordeling) naar 41% (na 4 maanden), 44% (na 8 maanden) en 51% (na 18 maanden). Voor deze analyse gaan we er van uit dat ongeveer 50% van de totale doelgroep 47-V, geen werk (meer) hebben.

Begin 2006 zijn alle herbeoordeelden van wie de uitkering werd verlaagd of beëindigd en die geen re-integratiebegeleiding wensten opnieuw benaderd door hiertoe aangestelde re-integratiebegeleiders met de vraag of zij alsnog prijs stellen op ondersteuning bij re-integratie. 75% van deze herbeoordeelden gaf om verschillende redenen aan dat re-integratie (nog steeds) niet aan de orde was. De situaties en overwegingen van de cliënten met weinig animo om te re-integreren zijn zeer divers. Ze geven aan dat ze hun leven anders hebben ingericht, hebben zorgtaken of wachten nog af omdat de financiële situatie (nog) niet problematisch is. Deze categorie rekenen we toe aan de doelgroep 'moeilijker naar werk te re-integreren'. De resterende 25% was wel bereid tot re-integratie. Deze rekenen we (optimistisch) toe aan de categorie 'kansrijker naar werk te re-integreren'.

Op basis van het ramingsmodel in tabel 5 en de hiervoor genoemde argumenten en overwegingen komen we tot een aantal van circa 105.000 te re-integreren personen uit het zittend bestand WAO (zie tabel 7) van wie 21.000 gemakkelijker en 84.000 moeilijker te re-integreren zullen zijn.

Tabel 7. Re-integratiepotentieel uit zittend bestand WAO (x 1000 personen)

	60+	52-60	47-52	47- V⁸	47- G/H⁹	Totaal	in %
Totaal bestand	168	230	90	28	122	638	100%
Werkend	25	69	32	14	43	183	29%
Niet werkend	143	161	59	14	79	455	
* a) ≥ 10 jaar WAO		88	28			116	
* b) ernstige aandoening		7	3			10	
Niet re-integreerbaar	143	96	31		79	348	55%
Re-integreerbaar		65	28	14		107	17%
* moeilijker		55	21	10		86	
* gemakkelijker		11	7	3		21	

⁸ Van de herbeoordeelden 47-`rs (en 47-52) bij wie de uitkering is verlaagd of beëindigd omvat het zittend bestand WAO alleen nog de (potentiële) verlagingen. Voor zover er bij aSB-beëindigingen mogelijk sprake is van een beroep op WW zitten deze in de paragraaf over WW met ao-aspecten.

⁹ De categorie 47-G/H omvat nog 9.000 potentiële aSB-beëindigingen uit de voorraad aSB. Voor zover deze op termijn tot WW-instroom zullen leiden en dus re-integreerbaar worden zijn zij ondergebracht in de paragraaf WW met ao-aspecten.

WW met ao-aspecten: aSB en samenloopgevallen

Vanwege het specifieke karakter van WW-instroom uit enerzijds de aSB-operatie en anderzijds uit samenloop met ao, worden deze gevallen in deze paragraaf apart belicht. De WW-lotgevallen bij afwijzing voor WIA (7000 voor 2006 en 43000 voor de instroom in de jaren 2007 t/m 2010) worden in de volgende WIA-paragraaf weergegeven.

Volgens de prognoses zullen in de periode 2007-2010 circa 55.000 re-integreerbare personen voortkomen uit de aSB-herbeoordelingen en samenloop met ao (zie tabel 3 en 8). Hierbij is voor de periode 2007-2010 rekening gehouden met het feit dat personen in de leeftijd van 45-50 jaar (leeftijd medio 2004) geen aSB-operatie meer hoeven te ondergaan. Voor het jaar 2006 laten we het effect van het mogelijk terugdraaien bij 45-50 van de aSB-herbeoordeling buiten beschouwing omdat we niet weten in hoeverre of in welke mate voor deze groep het "overschatten" op basis van het oude schattingsbesluit effect heeft. Alle re-integreerbare personen worden als moeilijker te re-integreren beschouwd. Dit vanwege de sociaalmedische voorgeschiedenis.

Tabel 8. WW-instroom uit aSB en samenloop met ao (x 1.000 personen)

	2006	2007-2010
WW instroom uit aSB: a	13	15
* minus WW uit aSB bij 45-50 jr: b	0	8
WW instroom met samenloop ao: c	13	40
Re-integreerbaar: a -b +c	26	48
* ww moeilijker: allen	26	48
(WW instroom na afwijzing WIA	7	43)

WIA.

Tabel 9 toont in grote lijnen het gevolgde ramingsmodel voor de berekening van het aantal te re-integreren personen uit de WIA-instroom en afwijzingen voor WIA voor het jaar 2006.

Tabel 9. 'Ramingsmodel' re-integratiepotentieel WIA

WIA bestand en instroom	Afwijzing voor WIA
a. Totaal bestand 2006/ geaccumuleerde instroom	a. Totaal afwijzingen
b. IVA	b. Aanvraag WW 50% van a
c. WGA 80-100	c. Toegewezen WW 85% van b
d. 20% ernstige aandoening bij WGA 35-80	d. Allemaal re-integreerbaar: c
e. Niet re-integreerbaar b+c+d	e. Moeilijker/ gemakkelijker;
f. In aanmerking voor re-integratie a-e	Allen moeilijk op basis van medische
g. Werkt nog: 50% van f	voorgeschiedenis en
h. Re-integreerbaar f-g	populatiesamenstelling (relatief veel
i. Moeilijker/ gemakkelijker 2 : 1	vangnetters)

In 2006 is er sprake van 17.000 WIA-afwijzingen en 18.000 WIA-toekenningen. Van de WIA-toekenningen kunnen 4.000 toegerekend worden aan IVA, 14.000 aan WGA waarvan 9.000 WGA volledig ao en 5.000 gedeeltelijk ao.

De personen met een IVA-toekenning rekenen we toe aan de categorie 'niet te re-integreren', evenals de WGA-populatie volledig ao. Van de WGA gedeeltelijk ao (5.000) blijft 20% eveneens buiten beschouwing omdat bij deze categorie de WGA-instroom kan worden toegeschreven aan ernstige aandoeningen als gevolg waarvan deze personen op enig moment van de WGA waarschijnlijk toch in de IVA zullen belanden (secundaire IVA-instroom). Resteren 4.000 personen met WGA gedeeltelijk ao die mogelijk in aanmerking

komen voor re-integratie. Echter uit een nog lopend en niet afgerond onderzoek komt naar voren dat circa de helft van deze groep (nog steeds) werk heeft en dus zelf redzaam is. In feite is het resterende deel, 2.000, de groep die in aanmerking komt voor re-integratie.¹⁰ Van de 2.000 personen met WGA gedeeltelijk ao die niet (meer) werken rekenen we, best guess, tweederde deel toe aan de categorie moeilijk naar werk te re-integreren (circa 1.300 personen) en eenderde deel (ongeveer 700) aan kansrijker naar werk te re-integreren.

Tabel 10 toont als totaal-plaatje voor het jaar 2006 de uitkomsten van deze exercities.

Tabel 10. Re-integratiepotentieel uit WIA-instroom en afwijzingen WIA, situatie jaar 2006 (x 1000 personen)

WIA instroom		Afwijzingen voor WIA		
a. Totaal 2006	18	a. Totaal 2006	17	
b. IVA	4	b. Aanvraag WW: 50% van a	8.5	
c. WGA 80-100 ao	9	c. Toegewezen WW: 85% van b	7.2	
d. 20% ernstige aandoening WGA 35-80	1	d. Re-integreerbaar: c	7.2	
e. Niet re-integreerbaar: b+c+d	14			
f. In aanmerking voor re-integratie: a-e	4			
g. Werkt nog: 50% van f	2	Afgerond:		Totaal
h. Re-integreerbaar: f-g	2	e. Re-integreerbaar: d	7	9
* moeilijker: 2/3 deel van h	1.3	* moeilijker: allen	7	8.3
* gemakkelijker: 1/3 deel van h	0.7			0.7

In 2006 is sprake van 17.000 afwijzingen voor WIA. Bij circa 50%¹¹ hiervan wordt een beroep gedaan op WW waarvan 85% wordt toegekend. Voor de hele groep WW-toekenningen bij afwijzing voor WIA onderkennen we re-integratiemogelijkheden. Dit resulteert in ongeveer 7.000 re-integreerbare personen van wie allen als moeilijk te re-integreren worden beschouwd. Dit vanwege de sociaalmedische voorgeschiedenis, vaak met een vangnetachtergrond, zoals zieke werklozen.

WIA periode 2007-2010

Het jaar 2006 moet worden beschouwd als aanloopjaar. Het structurele niveau van de WIA-instroom zal pas in de komende jaren worden bereikt. Het structurele niveau, ongeveer 30.000 op jaarbasis, zal circa 65% hoger zijn dan het niveau in 2006, 18.000. Ergo, de "aantallen" zullen weliswaar stijgen, maar in absolute zin en vergeleken met de "oude" WAO niet spectaculair. In de periode 2007-2010 verwachten we circa 120.000 WIA-instromers en 100.000 afwijzingen WIA.

Tabel 11 omvat het totaal-plaatje met betrekking tot de potentiële re-integratie vanuit zowel de WIA-instroom als afwijzingen¹² voor WIA voor de periode 2007-2010. In totaal zouden op basis van het ramingsmodel (zie tabel 9) en de nodige best guesses circa 57.000 personen als naar werk te re-integreren personen kunnen worden aangemerkt.

¹⁰ Circa eenderde deel is afkomstig uit het Vangnet; dus ongeveer 1.400 personen van "reguliere" werknemers.

¹¹ Zie voetnoot 5

¹² Uit tabel 10 en 11 blijkt dat van de afwijzingen WIA (2006 t/m 2010) een re-integratiepotentieel van 50.000 verwacht kan worden. Ze komen voornamelijk van Vangnetters (31.000) en midden & kleinbedrijf (10.000). Als grote bedrijven (> 100 werknemers) alle afgewezenen binnen het bedrijf kunnen opvangen blijven deze nog over als re-integratiepotentieel.

Tabel 11. Re-integratiepotentieel uit WIA-instroom en afwijzingen WIA, periode 2007-2010 (x 1000 personen)

WIA instroom		Afwijzingen voor WIA		
a. Totaal	120	a. Totaal	100	
b. IVA	26	b. Aanvraag WW: 50% van a	50	
c. WGA 80-100 ao	60	c. Toegewezen WW: 85% van b	42.5	
d. 20% ernstige aandoening WGA 35-80	7	d. Re-integreerbaar: c	42.5	
e. Niet re-integreerbaar: b+c+d	93			
f. In aanmerking voor re-integratie: a-e	27			
g. Werkt nog: 50% van f (afgerond)	13	Afgerond:		Totaal
h. Re-integreerbaar: f-g (afgerond)	14	e. Re-integreerbaar: d	43	57
* moeilijker: 2/3 deel van h	9	* moeilijker: allen	43	52
* gemakkelijker: 1/3 deel van h	5			5

5 Jong gehandicapten (WAJONG)

5.1 Overwegingen

- Werk boven uitkering betekent voor Wajongers vaak werk naast uitkering. 97% van de Wajongers is volledig arbeidsongeschikt, dit betekent dat ze niet in staat zijn het wettelijke minimumloon in gangbare arbeid te verdienen. Dit betekent ook dat als Wajongers in staat zijn tot loonvormende arbeid dit meestal alleen met de nodige aanpassingen gerealiseerd kan worden. Met deze behandeling van de Wajongers is de behandelingslijn afwijkend van WAO/WIA cliënten, waar gangbare arbeid wordt gebezigd en dien tengevolge volledig arbeidsongeschikten veelal als 'kansloos' worden afgezonderd (zie paragraaf 4 hierboven).
- Een aantal Wajongers heeft – medisch gezien - duurzaam benutbare mogelijkheden, maar werkt niet. Deze groep is volledig arbeidsongeschikt op arbeidsdeskundige gronden. Uitgangspunt bij de claimbeoordeling is namelijk dat iedereen mogelijkheden heeft tenzij er sprake is van een uitzonderingssituatie (bijvoorbeeld opgenomen in instelling) op basis waarvan de verzekeringsarts vast mag stellen dat er sprake is van "geen duurzaam benutbare mogelijkheden". Alleen indien sprake is van 'geen duurzaam benutbare mogelijkheden' is een arbeidsdeskundig onderzoek niet nodig. Het hebben van duurzaam benutbare mogelijkheden wil dus nog niet zeggen dat Wajongers ook in staat zijn om betaald werk te verrichten
- Werk voor Wajongers impliceert voor een groot deel van hen beschut werk (in de WSW) of werk op de reguliere arbeidsmarkt onder (intensieve) begeleiding (bijvoorbeeld met behulp van een jobcoach) en/ of met loondispensatie om het produktiviteitsverlies te compenseren.
- Inspanningen om Wajongers aan het werk te krijgen zullen doorgaans niet tot veel grotere uitstroom leiden, omdat Wajongers vaak werken met behoud van een (gedeeltelijke) uitkering. Vermindering van de schadelast bij de Wajong zal zich niet vertalen in een vermindering van het aantal uitkeringen, maar in de verrekening met hun uitkering als ze betaald werk hebben (artikel 50 Wajong: anticumulatie).
- Het begeleiden van Wajongers naar werk is niet alleen een taak voor UWV. Zo zijn gemeenten in principe verantwoordelijk voor de re-integratie van Wajongers die

WSW geïndiceerd zijn. Ook scholen en andere partijen binnen het netwerk rondom jonggehandicapten proberen Wajongers, bijvoorbeeld via stages, aan het werk te helpen.

- Wajongers hebben geen plicht om passende arbeid te aanvaarden. Wel zijn Wajongers verplicht om mee te werken aan scholing en re-integratie als dat wordt geadviseerd.
- Hoe duurzaam is werk bij Wajongers of hoe wisselend is de populatie werkende Wajongers? Het aantal werkende Wajongers is namelijk bepaald op een peilmoment. Uit de uitvoeringspraktijk komt vaak het signaal dat de populatie werkende Wajongers vrij wisselend is. Hiernaar zijn nadere analyses nodig. Als het wisselende karakter groot is, dan is niet alleen het aan het werk helpen van Wajongers een issue, maar is het aan het werk houden van Wajongers een even zo belangrijk aandachtspunt.
- De in deze paragraaf gepresenteerde indicaties hebben betrekking op de omvang van het re-integratiepotentieel (naar betaald werk) van de Wajong populatie. Niet alle re-integratieinspanningen zullen ook daadwerkelijk tot betaalde arbeid leiden. Hierbij spelen factoren als het succes van de re-integratie zelf, maar vooral ook de wil en mogelijkheden van werkgevers om Wajongers in dienst te nemen (en te houden).

5.2 Raming re-integratiepotentieel

- Analooq aan de redeneerlijn bij de arbeidsongeschikten (WAO/WIA) worden hier van het bestand/ instroom de werkenden en de 'kanslozen' afgetrokken, en een verdeling over gemakkelijker en moeilijker te re-integreren gemaakt.
- Van de Wajongers vanaf 45 jaar kan verondersteld worden dat met de werkenden onder hen (22%) ongeveer het maximale voor deze groep bereikt is. Gezien het feit dat de toestand vaak verslechtert naarmate men ouder wordt is het niet realistisch dat binnen deze groep nog een niet aangeboord aanbod aan arbeidspotentieel zit. Ergo de niet werkenden onder hen worden afgezonderd
- Van de Wajongers tot 45 jaar heeft circa 40%¹³ geen duurzaam benutbare mogelijkheden, ofwel is wegens medische redenen volledig arbeidsongeschikt. Aangezien het aandeel "geen duurzaam benutbare mogelijkheden" bij de jongere leeftijdsgroepen wat lager ligt dan bij de oudere schatten we dit percentage voor de nieuwe instroom wat lager in namelijk op zo'n 35%. Binnen deze groep zitten overigens ook mensen die tijdelijk GDBM zijn, omdat ze tijdelijk in een instelling zijn opgenomen, bijvoorbeeld wegens behandeling van psychische stoornissen. Deze groep zal na een "geslaagde" behandeling wellicht toch perspectief op betaald werk hebben. Hoe groot deze groep is, is niet bekend. Wel is de indruk vanuit het dossieronderzoek dat binnen deze groep weinig structureel arbeidspotentieel zit. Bovendien wordt dit gecompenseerd door Wajongers die bij de eerste beoordeling "duurzaam benutbare mogelijkheden" hadden, maar bij wie tijdens een herbeoordeling "GDBM" is vastgesteld.

¹³ Op basis van CBBS resultaten wat betreft herbeoordelingen en einde wachttijdbeoordelingen voor een representatieve steekproef uit het lopend bestand 2005.

- De overige Wajongers hebben – medisch gezien - duurzaam benutbare mogelijkheden, maar werken niet. Deze groep is echter volledig arbeidsongeschikt op arbeidsdeskundige gronden. Het hebben van duurzaam benutbare mogelijkheden wil nog niet zeggen dat Wajongers ook in staat zijn om betaald werk te verrichten. De (psychische) beperkingen kunnen dat in de weg staan. Uit een snelle screening van de tot nu toe bekeken dossiers uit het dossieronderzoek Wajong, schatten we (zowel voor het bestand als de nieuwe instroom) in dat iets meer dan de helft van de Wajongers met duurzaam benutbare mogelijkheden niet tot betaalde arbeid in staat is. Deze schatting is gebaseerd op de volgende indeling afgeleid uit waarneming van niet werkende Wajongers met duurzaam benutbare mogelijkheden. Wajongers die dagbesteding volgen, of volgens de arbeidsdeskundige geen arbeidsmogelijkheden hebben behoren tot de groep zonder mogelijkheden voor betaalde arbeid. Wajongers die op de WSW wachtlijst staan of een traject volgen zijn bij de groep met potentiële arbeidsmogelijkheden geteld. Daarnaast zit er nog een (relatief grote) groep op school, waarvan we nog niet weten wat hun mogelijkheden zijn; voor hen hebben we voorsnog een 50-50 verdeling gehanteerd. De groep die volgens de arbeidsdeskundige geen mogelijkheden heeft is zeer divers. Het gaat bijvoorbeeld om Wajongers die zoveel begeleiding en toezicht nodig hebben dat betaald werk geen reële mogelijkheid is en daarom begeleiding naar bijvoorbeeld dagbesteding begeleid wordt. Ook zijn er Wajongers waarvan de klachten dermate verslechteren dat werk niet lukt of dat ze alsnog als “GDBM” worden beoordeeld (bijvoorbeeld bij opname in een instelling). De aantallen in tabel 12 moeten daarom met enige marge worden gehanteerd. Bij een marge van 10% zou dit betekenen dat de bovengrens van het re-integratiepotentieel tussen de 16.000 en 20.000 ligt.
- De betiteling gemakkelijker en moeilijk te re-integreren is, zoals vermeld, hier niet van toepassing. We gebruiken daarom de termen ‘ondergrens’ en ‘bovengrens’. Voor de ondergrens zijn we uitgegaan van de Wajongers die nog een traject volgen plus de Wajongers die op de WSW wachtlijst staan. Voor deze groepen is in een re-integratievisie of middels de WSW indicatiestelling immers bepaald dat toeleiding naar werk mogelijk is. Dit betekent echter niet dat ze ook allemaal uiteindelijk werk krijgen. Over het aantal Wajongers op de WSW wachtlijst hebben we geen cijfers. Wel weten we dat eind 2005 circa 15.000 mensen op de WSW wachtlijst stonden, hiervan was 20% jonger dan 23 jaar. We gaan er vanuit dat dit vooral Wajongers zullen zijn. Ervan uitgaande dat de WSW wachtlijst in 2006 verder is gestegen, schatten we in dat circa 3.500 Wajongers op de wachtlijst staan.
- In de periode 2007 tot en met 2010 wordt een instroom in de Wajong van circa 52.000 verwacht. Aangezien het aandeel “geen duurzaam benutbare mogelijkheden” bij de jongere leeftijdsgroepen wat lager ligt dan bij de oudere schatten we in dat zo’n 35% (18.000) van deze instroom op medische gronden niet kan werken. Voor de overig 34.000 verwachten we dat zo’n 13.000 Wajongers (25% van de totale instroom) - via het netwerk en/of school, via gemeenten (WSW), of via UWV - aan het werk worden geholpen. Van de 21.000 die dan resteren verwachten we analoog aan de redenering bij het lopend bestand dat voor iets meer dan de helft (11.000) betaald werk niet tot de mogelijkheden behoort. De overige 10.000 en de 13.000 Wajongers die naar verwachting aan het werk geholpen worden, vormen de bovengrens van het re-integratiepotentieel van de toekomstige instroom in de Wajong. Als ondergrens hanteren we 20.000 (38% van de instroom). Deze 38% komt overeen met het aandeel werkenden (25%) en het aandeel Wajongers dat nog met een traject richting werk of WSW bezig zal zijn (naar schatting 13%). Het percentage van 13% is een ophoging van het aantal geïndiceerden (ondergrens) in

het lopend bestand, dit omdat een groter deel van de nieuwe Wajongers met re-integratie bezig zal zijn dan van het lopend bestand. Hanteren we dezelfde marge als bij het lopend bestand (10%) dan betekent dit dat het re-integratiepotentieel tussen de 22.000 en 26.000 ligt.

Een en ander is in onderstaande tabel samengevoegd.

Tabel 12. Re-integratiepotentieel Wajong x 1000 personen

	Bestand ultimo 2006	Instroom 2007-2010
Totale bestand/ instroom	155	52
waarvan werkend	40	
Niet werkend	115	
wv > 45 jr	32	
GDBM en < 45 jr (40% resp. 35%)	45	18
DBM en niet in staat tot werk	20	11
Re-integreerbaar (bovengrens)	18	23
Re-integreerbaar (ondergrens)	10	20

6 ZW

6.1 Overwegingen

- Voor het vangnet ZW is er niet echt sprake van een zittend bestand, omdat een persoon maximaal twee jaar in de ZW zit en daarna een beroep kan doen op WIA. Het vangnet ziektewet bestaat uit personen met en personen zonder werkgever. De personen met werkgever vallen buiten het re-integratiepotentieel. De vangnetters zonder werkgever zijn onder te verdelen in drie categorieën; Zieke werklozen, uitzendkrachten en overige Flexwerkers. Voor de zieke werklozen geldt deze groep reeds is meegenomen in de ramingen voor de WW. De vangnetgroep overige flexwerkers zal bij herstel ook instromen in de WW of uitstromen naar werk. Bij instroom in de WW zullen ook zij onder het re-integratiepotentieel WW vallen. Degenen die niet binnen twee jaar uitstromen zullen na een WIA-beoordeling alsnog de WW instromen bij minder dan 35% arbeidsongeschiktheid, of instromen in de WIA, waarna zij vervolgens binnen het re-integratiemodel van de WIA vallen. Dit betekent dat het re-integratiepotentieel dat er vanuit het vangnet zou kunnen zijn reeds grotendeels is meegenomen in ramingen voor WW en WIA en dat een aparte raming voor de ZW zou leiden tot een dubbeltelling.
- Binnen het vangnet ZW gelden andere criteria voor arbeidsgeschiktheid dan binnen de WIA; er wordt bij ZW uitsluitend gekeken of iemand in staat is zijn "eigen werk" uit te voeren. Dit maakt de waarneming- en meetproblematiek rond re-integratie ingewikkeld, omdat wanneer iemand ander werk gaat doen, dit niet hoeft te leiden tot een herstelmelding wanneer deze persoon zijn "eigen werk" nog steeds niet kan uitvoeren. Daarnaast is het voor vangnetters moeilijk om te bepalen wat dat "eigen werk" is, omdat zij geen werkgever meer hebben. Dit bemoeilijkt ook het vaststellen van het re-integratiepotentieel.
- Re-integratieactiviteiten binnen het vangnet kunnen gericht zijn op sneller herstel of op het re-integreren van zieken naar een andere functie, die zij met hun ziekte nog wel kunnen uitvoeren.
 - Op het moment dat activiteiten gericht op sneller herstel effectief zijn, zal het WW-re-integratiepotentieel toenemen, omdat de inmiddels herstelde vangnetters voor het grootste deel de WW instromen. Als dit slechts een

kwestie van tijd is, d.w.z. men herstelt eerder, wordt de berekening van het *aantal* te re-integreren personen niet beïnvloed.

- Op het moment dat een vangnetter ziek is voor zijn "eigen werk" maar wel in staat zou zijn om ander werk te verrichten, kunnen re-integratieactiviteiten worden ingezet om deze persoon naar ander werk te begeleiden.
- Bij een ziektebeoordeling wordt niet gekeken naar arbeidsgeschiktheid voor ander dan eigen werk. Het is daarom niet mogelijk om op papier een onderscheid te maken tussen die personen die weliswaar zullen herstellen maar die op dit moment geen arbeid kunnen verrichten en die personen die op dit moment hun eigen arbeid niet, maar andere arbeid wel kunnen verrichten. Deze laatste personen omvatten het belangrijkste re-integratiepotentieel vanuit het vangnet.

Overzicht KENNISMEMO'S

2005

- 05/01 Eigen risicodragers WAO/WIA
- 05/02 RWI rapport "de weg terug: van arbeidsongeschiktheid naar werk
- 05/03 Reïntegratiemarkt en UWV in vogelvlucht
- 05/04 Doorstroom van WW naar WWB per regio
- 05/05 Stelselherzieningen in WW sinds 2003 [artikel in W&I]
- 05/06 WW kwartaalramingen 2005 IV
- 05/07 AO Kwartaalramingen 2005 IV

2006

- 06/01 ZW Kwartaalramingen 2005 IV
- 06/02 Werkloosheid in de regio Haaglanden
- 06/03 Ontwikkelingen bij WAJONG
- 06/04 Vraaggericht re-integreren en arbeidsmarktprognoses [artikel in W&I]
- 06/05 Startnotitie WAJONG
- 06/06 WW Kwartaalramingen 2006 I
- 06/07 AO Kwartaalramingen 2006 I
- 06/08 Dossierstudie WIA 80-100
- 06/09 WIA Kwartaalramingen 2006 I
- 06/10 ZW Kwartaalramingen 2006 I

- 06/11 Vaststelling en evaluatie van effectiviteit van reïntegratiemaatregelen voor WW cliënten
- 06/12 Eerste verkenningen WIA
- 06/13 Steekproeftrekking onderzoek zittend bestand WW
- 06/14 Uitstroomkansen in WIA
- 06/15 Klantontwikkelingen UWV
- 06/16 Herbeoordeling van werkende WAO'ers
- 06/17 Re-integratie na herbeoordeling [artikel in het blad **re-integratie**]
- 06/18 Instroom in WW na ontslag van werknemers met Wiw- of ID-baan
- 06/19 WW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/20 AO Kwartaalramingen 2006 II

- 06/21 ZW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/22 De oudere werknemer [artikel W&I]
- 06/23 Klachten; stand van zaken en benchmark met andere publieke instellingen
- 06/24 Witte fraude bij jongeren
- 06/25 Langdurige werkloosheid [artikel in W&I]
- 06/26 Duurzaamheid plaatsingen [artikel in W&I]
- 06/27 Startnotitie vangnet ZW
- 06/28 Zittend Bestand WW: Indicaties voor re-integratiekansen en handavingsrisico's
- 06/29 Ontwikkelingen bij gemeenten na invoering van de WWB
- 06/30 Een jaar WIA; de balans [artikel in ESB]

2007

- 07/01 Doorstroom van WW naar bijstand (WWB), 2003-2010
- 07/02 Indicatieve quick scan participatiepotentieel UWV klanten
- 07/03 Tussenrapportage dossieronderzoek Wajong
- 07/04 WIA monitor WGA; eerste meting
- 07/05 Geactualiseerde raming re-integratiepotentieel UWV klanten
- 07/06 Voorjaarsraming AO **[eerdaags te verschijnen]**
- 07/07 Voorjaarsraming WW **[eerdaags te verschijnen]**
- 07/08 Voorjaarsraming ZW **[eerdaags te verschijnen]**
- 07/09 De groep 35- in kaart gebracht **[eerdaags te verschijnen]**